

20 lat w Unii Europejskiej

Autor: fot.

Rafał Latoszek

Swoboda podróżowania, nowe drogi i mosty, nowoczesny niskoemisyjny transport, przedszkola i szkoły, place zabaw czy wozy strażackie – to tylko kilka przykładów tego, co mamy dzięki członkostwu w Unii Europejskiej. 20 lat przynależności do Wspólnoty to dobry moment na podsumowania.

Bez wątpienia był to niezwykle czas dla polskiej samorządności. Już udało się dużo zrobić, czego dowodem są inwestycje w oświatę, transport czy rolnictwo. Dzięki UE młodzi ludzie korzystają np. z programu Erasmus +. Świat stoi przed nami otworem i ma to teraz podwójne znaczenie!

Marta Witkowska, prof. UW zaznacza, że obecność Polski w UE to wymierne korzyści, które sprawiają, że nasze życie na każdym kroku staje się łatwiejsze i bezpieczniejsze. – Dwudziestolecie członkostwa Polski w UE to doskonała okazja, aby jak na dłoni pokazać funkcjonowanie europejskiej rodziny. Gdy myślę o mieszkańcach państw, które od lat dążą do akcesji – przykładowo Bałkany Zachodnie – uświadamiam sobie jak dużą wygodę mają Europejczycy. Mam przyjaciół w Bośni i Hercegowinie i nie mogę wyjechać do nich tak spontanicznie, jak czynię to podczas swoich podróży po państwach wspólnoty. Przyjaciele spoza UE nie mogą także z łatwością przyjechać do mnie – mówi ekspertka.

W planach ma wyjazd do Kosowa na kilka miesięcy, aby prowadzić tam wykłady na jednym z uniwersytetów. I wymienia przeszkody jakie będzie musiała pokonać:

– Czekam na dużo przygotowań: umowa i pozwolenie na pobyt, gdyż nie obowiązuje tam swoboda przepływu osób, nie będę mogła także bezpłatnie korzystać z mojego telefonu, gdyż nie działa tam unijny roaming. Będę musiała się dodatkowo ubezpieczyć, bo nie funkcjonuje tam bezpłatna opieka medyczna, z której w ramach UE mogą korzystać wszyscy jej mieszkańcy – mowa o Europejskiej Karcie Ubezpieczenia Zdrowotnego. Kolejny problem, który napotkam to dotyczy finansów. Przeraża mnie kwestia płatności – polskie banki oferują co prawda konta walutowe, ale czy poradzę sobie z tym problemem? – zastanawia się nasza rozmówczyni.

W tym kontekście jakże miło i bezstresowo maluje się obraz naszych licznych, czasem spontanicznych podróży do różnych miast w obrębie granic UE. A gdy przydarzy się jakiś wypadek, to możemy liczyć na pomoc i opiekę na tym samym poziomie, co miejscowi. Bo w końcu jesteśmy u siebie – w Europie – naszym wspólnym domu.

Pokolenie Unii Europejskiej

20 lat to wspaniały jubileusz i moment, w którym uświadamiamy sobie, że mamy pokolenie, które całe swoje życie spędziło, jako pełnoprawni obywatele europejskiej rodziny. Młodzi ludzie nie wyobrażają sobie powrotu do tego, co było przed wstąpieniem Polski do UE. Chcą wolności, równości, otwartych granic. Chcą swobody podróżowania i współpracy, chcą spoglądać w przyszłość bez obaw. Chętnie korzystają także z licznych programów oferowanych przez UE. Jednym z kluczowych jest program Erasmus +, polegający na finansowaniu wyjazdów studenckich, umożliwieniu studiowania w każdym kraju członkowskim i ułatwiający współpracę europejskich uczelni.

Krzysztof Ryński, radny Młodzieżowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego zaznacza, że głos młodych naprawdę ma znacznie. – UE daje młodym ludziom ogromne możliwości rozwoju społecznego, kulturalnego i obywatelskiego. Mamy dostęp do najwyższej klasy edukacji, z programu Erasmus+ skorzystało już ponad 10 ml osób! Unia wspomaga nas także w pierwszych krokach na rynku pracy, ułatwiając adaptację do zmieniającego się świata – wymienia młodzieżowy radny.

Nie udało by to jednak bez kompleksowej współpracy poszczególnych organów UE z młodymi ludźmi z całego kontynentu – w tym dzięki młodym europosłom i europosłankom.

– Aktywne włączanie młodzieży w proces decyzyjny jest niesamowicie ważne. Jako młodzieżowy radny niezmiernie cieszę się że UE traktuje nas podmiotowo i ceni nasz głos! – dodaje Ryński.

A Marta Witkowska, ekspert Team Europe Direct, dodaje:

– Gdybym jednym słowem miała opisać młodych Europejczyków, powiedziałabym, że są pokoleniem wolności – mówi. – Gdy podróżuję z moimi dziećmi w wieku licealnym to wszyscy korzystamy właśnie z naszej wolności: wolności podróżowania, poznawania świata i czerpania z życia pełnymi garściami. Jednak szczególnie widzę to u swoich dzieci, które posiadają kartę Euro26, dzięki której mają zniżki na komunikację, muzea, festiwale i szkolenia – dostęp do ponad 30 tysięcy tego typu ofert – wymienia nasza rozmówczyni.

To pokazuje, że nasza obecność w UE to nie tylko budzące podziw projekty gospodarcze, ale także drobne, często niezauważalne zmiany, które sprawiają, że po prostu żyje nam się lepiej.

– Moje dzieci są dorosłe i samodzielnie korzystają ze swojego prawa wyborczego, chętnie angażują się w życie społeczne i zabierają głos, gdy to potrzebne. I co ważne – są z tego dumne, a ja jestem dumna z nich – zaznacza prof. Witkowska.

20 lat w UE w konkretach

Dyrektor Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych Ilona Soja-Kozłowska, podkreśla: - Dwadzieścia lat po akcesji Polski, a w tym Mazowsza do Unii Europejskiej to czas ogromnych zmian, które widać w każdym miejscu naszego regionu. To przeszło 10,3 mld zł przeznaczone na najważniejsze potrzeby i przedsięwzięcia w jednostkach samorządowych oraz ponad 4,6 mld zł na rozwój i budowanie silnych przedsiębiorstw w naszym województwie.

- blisko 1,5 tys. km nowych lub przebudowanych dróg powiatowych i gminnych
- rozwój lotniska w Modlinie i Kolei Mazowieckich
- ponad 270 zakupionych lub zmodernizowanych pojazdów kolejowych
- ponad 200 odnowionych zabytków
- ponad 700 termomodernizacji budynków użyteczności publicznej
- ponad 1,4 tys. km ścieżek rowerowych

Sukces ostatnich dwóch dekadach zawdzięczamy w dużej mierze członkostwu w UE. Polska należy do beneficjentów netto europejskiego budżetu. Transfery finansowe przyczyniają się do tego, co można nazwać ogólnym postępem cywilizacyjnym i wyższą jakością życia mieszkańców. Dzięki wsparciu z UE regiony i gminy skutecznie nadrabiają braki w wyposażeniu w infrastrukturę społeczną, zdrowotną, edukacyjną i kulturalną czy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami - stwierdza dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Marcin Wajda.

Seniorzy też korzystają

Rewolucja demograficzna pokazuje, że osób starszych przybywa z każdym rokiem. Gdy potrzebujących jest coraz więcej, realne wsparcie oferują samorządy, państwo, ale także UE.

Tadeusz Lempkowski, przewodniczący Rady Seniorów Województwa Mazowieckiego zaznacza: – Dzięki wsparciu z UE, w naszej lokalnej miejsko-gminnej społeczności Cegłowa mieliśmy niepowtarzalną szansę rozwijania Uniwersytetu Drugiego i Trzeciego Wieku, który stał się nie tylko centrum edukacyjnym dla seniorów, ale także przestrzenią do wymiany wiedzy i doświadczeń międzypokoleniowych. To niezwykle istotne dla naszego społeczeństwa, gdy doceniamy i pielęgnujemy potencjał każdej grupy wiekowej. Wsparcie środków unijnych w obszarze polityki senioralnej w wielu programach przeciwdziałania wykluczeniu osób starszych, m. in. w programie „Mazowsze dla seniorów” jest bezcenne – podkreśla.

Na Mazowszu realizowanych jest blisko 140 inicjatyw w ramach programu regionalnego na lata 2014–2020, które wspierają osoby 60+. Wartość dofinansowania tych projektów przekracza 173,8 mln zł. Dzięki funduszom europejskim możliwy jest m.in. rozwój usług opiekuńczych, tworzenie dziennych domów opieki medycznej, organizowanie lokalnych klubów seniora, aktywizacja społeczna i kulturalna. To realne wsparcie.

– Jak diametralnie zmienił się krajobraz naszych małych Ojczyzn na Mazowszu widzimy to na co dzień. I co ważne, w tej przestrzeni jest miejsce dla osób starszych, dla ich opieki zdrowotnej, rozwijania pasji i współuczestniczenia w budowaniu otwartego i międzypokoleniowego społeczeństwa europejskiego. To bardzo cieszy! – dodaje pan Tadeusz.

Pomyślmy o tym, jak UE dotyka nas w codziennej aktywności - zachęca Koordynator ds. edukacji europejskiej na Mazowszu, Bartłomiej Kłusek z Muzeum Niepodległości w Warszawie. - Wstając rano, odkręcając kran i pijąc nieprzegotowaną wodę warto zastanowić się skąd pochodzi ta dobra jakość. Następnie udając się do szkoły czy pracy, przemierzając mazowieckie ścieżki rowerowe, pięknie wyremontowane chodniki oraz drogi – zastanówmy się, dzięki jakim środkom ta infrastruktura powstała. A korzystając z klimatyzowanej komunikacji zbiorowej z pełnymi udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami również nie myślimy o tym, kto współfinansował te niezbędne dla nas rozwiązania. Udając się do lekarza korzystającego z najnowocześniejszej aparatury również zdarza się, że zapominamy o roli UE. Wreszcie edukacja mazowieckich dzieci i młodzieży, to także niejednokrotnie zasługa środków unijnych. Taka synergia Samorządu Województwa Mazowieckiego i UE trwa nieprzerwanie od 20 lat.

W ciągu dwóch dekad członkostwa Polski w UE Samorząd Województwa Mazowieckiego wspierał przedsiębiorców, poprzez skuteczne wykorzystanie funduszy unijnych. Wypłaciliśmy ponad 230 mln zł, wspierając ponad 1200 biznesów oraz jednostki samorządu terytorialnego. Zamierzamy kontynuować wysiłek wspierania zaangażowania na Mazowszu, aby dalej budować pozytywny wpływ naszego regionu na gospodarkę kraju i dobrobyt mieszkańców - dodaje Jakub Bilnik, prezes zarządu Mazowieckiego Regionalnego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o. (MRFP to instytucja samorządu Mazowsza).

Kolejny krok

Można wysnuć wniosek, że UE to organizacja bez wad. Dofinansowuje różne projekty i ułatwia nam wiele aktywności, na które poprzednie pokolenia nie były w stanie sobie pozwolić. To jednak mylne wyobrażenie. UE, jak każda rodzina jest różnorodna. Są w niej różni ludzie, o innej wrażliwości, poglądach czy pomysłach na siebie i otaczającą nas rzeczywistość. Jak to w rodzinie, pojawiają się spory, problemy i wyzwania. Ważne jednak jest to, w jaki sposób podchodzimy do ich rozwiązywania. A takich trudności w ostatnich latach było bez liku. Można wymienić np. kryzys finansowy, pandemię Covid-19, wojnę w Ukrainie i wiele innych, które stanowiły i stanowią wyzwania. Z każdego procesu wychodziliśmy jednak wzmocnieni, intensyfikując nasze wysiłki na rzecz ważnego dla nas wszystkich rozwoju. Co ważne, w najbliższych latach kolejne zmiany przed nami: transformacja energetyczna, rozszerzenie UE o nowe państwa, rozwój sztucznej inteligencji czy kryzys mieszkaniowy – to zaledwie kilka z tematów, które zadecydują o

tym, czy dokonamy kolejnego skoku cywilizacyjnego. Razem mamy na to szansę.

Ważne fakty

- 80,1 proc. mieszkańców Polski docenia ekonomiczne korzyści z członkostwa w UE
- 79 proc. mieszkańców Polski twierdzi, że wejście do UE poprawiło ich standard życia
- 27,8 proc. młodych w wieku 18-29 lat wyjechałoby z Polski, gdyby ta wyszła z UE (1,4 mln osób)
- 3,2 pkt. proc. średniorocznie była większa wartość eksportu dzięki przystąpieniu Polski do UE
- 79 proc. twierdzi, że wejście do UE poprawiło ich standard życia
- W 2000 r. PKB Mazowsza wynosił 153 tys. zł na mieszkańca, co dawało łącznie 20 proc. PKB kraju.
- W 2021 r. PKB Mazowsza to 596 tys. zł per capita, co oznacza blisko czterokrotny wzrost.
- Dziś województwo mazowieckie wytwarza prawie ¼ PKB Polski. Od naszego wejścia do UE w 2004 r. województwo mazowieckie rozwinęło się pod względem gospodarczym, społecznym i kulturowym. Pomogło w tym ponad 19 mld zł z funduszy unijnych, które umożliwiły realizację blisko 14 tys. projektów.

Globalne wyzwania, lokalne rozwiązania

18–19 marca br. w Mons – w Regionie Walońskim w Belgii, w sercu Europy – odbyła się 10. edycja Europejskiego Szczytu Regionów i Miast. Partnerem największego spotkania samorządowców organizowanego przez Europejski Komitet Regionów było województwo mazowieckie.

Vasco Alves Cordeiro – Przewodniczący Europejskiego Komitetu Regionów, otwierając Szczyt podkreślił znaczenie i rolę samorządów wskazując, że „Europa istnieje tylko dlatego, że tworzą ją miasta i regiony”. Uczestnicy zgromadzenia przyjęli wspólny apel do instytucji europejskich i rządów krajowych w sprawie przyszłości polityki spójności. Sygnatariusze oczekują odnowionej polityki spójności po 2027 roku, która będzie:

- kamieniem węgielnym UE i jej głównym, najbardziej widocznym narzędziem inwestycyjnym.
- dostępna dla wszystkich regionów, miast i gmin.
- pomagać zakotwiczyć spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną w ramach nowego Zielonego Ładu i strategicznej autonomii UE.
- wynikała z prawdziwego dialogu między władzami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i UE.

Teraz potrzebujemy Twojego wsparcia i Twojego podpisu, aby głos Sojuszu Spójności był silniejszy. [Podpisz wezwanie](#)

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl